

Yunanistan İlkokul ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Environmental Studies (Çevre Çalışmaları) Dersi ile Türkiye Hayat Bilgisi Dersinin Karşılaştırılması

Comparison of Greek Primary School ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – Environmental Studies Course and Turkish Life Studies Course

Derya BEKİROĞLU*
Doç. Dr. Nur ÜTKÜR-GÜLLÜHAN**

Öz:

Bu araştırmanın amacı Yunanistan’da İlkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde okutulan Çevre Çalışmaları dersi öğretim programının amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme süreci açısından analiz edilmesi ve Türkiye’de ilkokul 1, 2 ve 3. sınıf düzeyinde okutulan Hayat Bilgisi dersiyle karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması ile yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016 Yunanistan ilkokul Çevre Çalışmaları (1-4. sınıf) ve 2018 Türkiye ilkokul Hayat Bilgisi öğretim programı oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgularına göre, Çevre Çalışmaları dersi tematik öğretim anlayışıyla, öğrencinin yaşama dair bilgileri edindiği, daha iyi bir yaşam için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumun kazandırılmaya çalışıldığı, doğa bilimlerine daha fazla yer veren disiplinlerarası bir ders amacını taşımaktadır. Öğrenci merkezli bir eğitim yaklaşımının izlendiği Çevre Çalışmaları dersinde “araştırma ve keşfetme, dramatizasyon, iş birlikli öğrenme, atölye çalışmaları ve okul dışı öğrenme ortamları” öğretim yöntemlerin süreçte kullanıldığı, esnek ve

* İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, drybkr@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5322-8290

** Sorumlu yazar: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, nur.utkur@iuc.edu.tr ORCID: 0000-0003-2062-5430

Bu çalışmanın bir bölümü 14-17 Kasım 2022 tarihlerinde düzenlenen Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

çoklu bir değerlendirme sistemin olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Sonuç olarak, Çevre Çalışmaları dersi öğretim programının Hayat Bilgisi dersi öğretim programına göre daha geniş bir yelpazeye sahip olduğu Hayat Bilgisi, sosyal bilgiler (sosyoloji, antropoloji, siyasi, ekonomik), fen bilimleri (fizik, kimya, biyoloji) gibi disiplinlerarası anlayışla öğrenciyle bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çevre Çalışmaları, Hayat Bilgisi, ilkokul, program karşılaştırma, Türkiye, Yunanistan

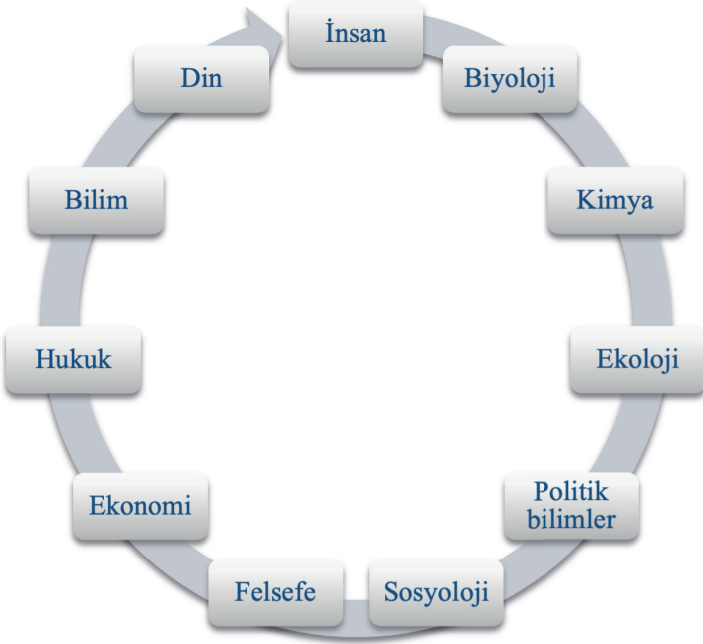
Abstract:

The aim of this research is to analyze the environmental studies course curriculum taught at primary school 1, 2, 3 and 4th grade levels in Greece in terms of purpose, content, learning-teaching process, measurement and evaluation process and to compare it with the life studies course taught at the 1st, 2nd and 3rd grades of primary school in Turkey. The research was conducted with a case study, one of the qualitative research designs. Data were collected by document analysis technique. The study group of the research consists of 2016 Greece primary school environmental studies (1-4th grade) and 2018 Turkey primary school life studies curriculum. According to the findings of the research, the environmental studies course, with the thematic teaching approach, aims to be an interdisciplinary course in which the student acquires knowledge about life, tries to gain the necessary knowledge, skills, values and attitudes for a better life, and gives more space to natural sciences. In the environmental studies course, in which a student-centered educational approach is followed, it has been found that the teaching methods of “research and discovery, dramatization, cooperative learning, workshops and out-of-school learning environments” are used in the process and that there is a flexible and multiple assessment system. As a result, it has been determined that the environmental studies course curriculum meets the students with an interdisciplinary understanding of life science, social studies (sociology, anthropology, political, economic), science (physics, chemistry, biology), which has a wider range than the life studies curriculum.

Keywords: Environmental studies, life studies, primary school, program comparison, Turkey, Greece

Giriş

Çevre Çalışmaları (environmental studies), insanın çevre üzerinde gerçekleştirdiği sistematik faaliyetler şeklinde tanımlanabilir. Burada kullanılan “sistematik” ifadesi çoğu zaman bilimsel çalışmalar şeklinde açıklanır (Chuan, 2008).

Şekil 1: İnsan ve çevre arasındaki ilişki (Chauhan, 2008)

“Çevre Çalışmaları” Şekil 1’de görüldüğü gibi “insan ve çevre mahiyetinde “multi-disipliner” bir yaklaşımı barındırarak, birçok bilim dalıyla iç içedir. Çevre Çalışmalarının kapsadığı bilim dalları şunlardır; “biyoloji, kimya, ekoloji, sosyoloji, politik bilimler, felsefe, ekonomi, hukuk, bilim, jeoloji, fizik, din, edebiyat, sanat” (Maiti, 2003; Soule, 1998).

Çevre Çalışmalarının amacı canlıların yaşamda gereksinim duydukları veya duya-bilecekleri her türlü kaynağın korunması, toplumsal refahın sürdürülmesi hususunda farkındalık ve alışkanlıkları kazandırmaktır. Çevre Çalışmaları bu farkındalık ve alışkanlıkların kazandırılması amacıyla birçok ülkenin öğretim müfredatında birleştirilmiş bir disiplin veya ayrı bir ders olarak okutulmaktadır. Ayrı ve temel bir ders okutulduğu ülkelerden biri Yunanistan’dır.

Çevre Çalışmaları dersi, Yunanistan’da çocuğa kendisi ve etraftaki dünya hakkında temel bilgilerin aktarıldığı ilkökul 1, 2, 3, ve 4. sınıf düzeyinde okutulan tematik anlayışın benimsediği ana derstir. İlkokulda temel bir ders olan Çevre Çalışmaları dersi, ilkökul 1 ve 2. sınıf düzeyinde haftada 4 saat, 3 ve 4. sınıf düzeyinde 2 saat olarak okutulmaktadır (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, 2016). Çevre Çalışmaları dersi öğrenciye fiziksel, sosyal, kültürel, tarihi ve dini kavramların, bilgi ve becerilerin kazandırıldığı uzantılara sahiptir. 2003 yılında Doğa ve Sosyal Bilimlere ek olarak Din

ve Tarih disiplini de entegre edilerek günümüzdeki son halini almıştır. Bu disiplinlere ek olarak öğrencilerin toplumsal yaşamda ihtiyaç duyabileceği ve bilmesi gereken ara disiplinleri de içermektedir. Bunlar “Eğitim, Tüketici Eğitimi, Sağlık Eğitimi, Sanat Eğitimi” gibi ara disiplinlerdir (Χιότογλου, 2021).

Çevre Çalışmaları dersinde disiplinlerarası ve tematik öğretim esas alınarak öğrenciye karmaşık, her geçen gün gelişen ve değişen insan yapımı yaşam ile doğal çevrenin etkileşimi, yansımaları çok boyutlu bir şekilde öğretilmeye çalışılır. Ayrıca küresel bir yaşam algısı hususunda öğrencilere farkındalık kazandırma amaçlanır. Bunu uygularken izlediği yol öğrencinin araştırma ve keşfetmeye yönlendirmektir. Bununla birlikte, disiplinlerarası bir öğretim müfredat aracılığıyla öğrencilerin şu becerilerinin gelişmesinde etkin rol oynamaktadır: İletişim becerisi (konuşma, dinleme, okuma, yazma, tartışma, diyalog), grup çalışmasında diğer insanlarla çalışma becerisi, çeşitli kaynakları kullanma becerisi/yeteneği ve bilgi ve iletişim araçları, kritik bilgi işleme becerisi/yeteneği, problemleri çözme becerisi, Üstbilgi ve öz düzenleme becerileri (Ντουρούκα, 2018; Χιότογλου, 2021; Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, 2016).

İlkokul düzeyinde çocuklara temel yaşam bilgilerinin aktarıldığı ana dersler birçok ülkenin eğitim programında yer almaktadır. Bunlardan biri de Türkiye’de okutulan “Hayat Bilgisi” dersidir. Hayat Bilgisi dersi, çocuğa doğal yaşama ilişkin bilgilerin aktarıldığı, çocuğun ruhu önemseyerek toplumsal yaşamla olan bağlantısını iyileştiren, farklı disiplinlerle toplu öğretim bakış açısıyla sunulan temel bir derstir (Sönmez, 2010; Tay & Baş, 2016). Bununla birlikte, Hayat Bilgisi dersi öğretim programında “çevre, doğal ve yapay çevre yaşamı” konularına ilişkin doğa bilgilerini içeren ünite ve kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2018). Türkiye’de, çocuğun kendisini ve yakın çevresini tanımasına yardımcı olan Hayat Bilgisi dersi Almanya’da “Sachunterricht” adıyla çocuğa yaşadığı dünyayı anlatan, Rusya’da “Etraftaki Dünya” ismiyle çocuğa çevresinde olup bitenler hakkında bilgilendirildiği yaşam dersleriyle eşdeğer olduğu söylenebilir. Alan yazında Hayat Bilgisi dersinin uluslararası alanda muadili olabilecek derslerle karşılaştırmalı olarak incelendiği çalışmalar (Baysal vd., 2018; Baysal, Dilber-Özer, 2021; Gök, 2022; Kab ve Açıkalin, 2016; Pamuk ve Pamuk, 2016; Sadıgov, 2010; Ütkür-Güllühan ve Bekiroğlu, 2021; Ütkür-Güllühan ve Guseinova, 2021; Tural vd., 2017) mevcuttur. Çalışmaların ulaştıkları ortak noktalar, Hayat Bilgisi dersine birebir eşdeğerde bir ders olmamakla birlikte ortak yönlerinin olduğu ve temel bilgilerin aktarıldığı dersler olduğudur. Bu çalışmada Yunanistan’da okutulan Çevre Çalışmaları dersi öğretim programının öğretim programlarının temel öğeleri açısından analiz edilmesi ve Türkiye’de ilkökul 1,2, ve 3.sınıf seviyelerinde okutulan Hayat Bilgisi dersi öğretim programıyla karşılaştırmaktır.

Bu çalışmada Yunanistan Çevre Çalışmaları ile Türkiye’de okutulan Hayat Bilgisi dersine odaklanılmasının sebebi araştırmacılardan birinin 2017-2018 eğitim öğretim yılında Yunanistan’ın bir köyünde ilkökul (Demotiko) eğitim kademesinde okutulan dersleri kısmen gözlemlene imkanına sahip olmuş olmasıdır. Çevre Çalışmaları dersinin Türkiye’de okutulan Hayat Bilgisi dersinde okutulan bazı konuların benzer nitelikte olduğu gözlemlenmiştir. Bu kısa eğitim gezisi, araştırmacının temel bir ders olarak okutulan Çevre Çalışmaları dersini detaylı bir şekilde incelenmesine ve benzer içeriklere sahip olduğu varsayılan Türkiye’de temel bir ders okutulan Hayat Bilgisi

dersiyle karşılaştırılması hususunda bilimsel bir merak oluşmuştur. Araştırmanın önemi, alan yazın çalışmaları Hayat Bilgisi dersinin sadece Almanya, Avusturya ve Rusya gibi sınırlı sayıda ülkelerde okutulan bir ders olduğuna işaret etmektedir. Bu çalışmayla Hayat Bilgisi dersine kısmen benzer nitelikte okutulan derslere sahip başka ülkelerde olabileceği, Hayat Bilgisi dersinin uluslararası alanda benzer veya eşdeğer niteliklere sahip derslere yönelik yapılan çalışmalara yeni görüş kazandırabileceği ve ileriki çalışmalarda Hayat Bilgisi ve Çevre Çalışmalarına derslerine ilişkin araştırmaları teşvik edebileceğinden dolayı önemli olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak, bu araştırmanın genel amacı Yunanistan Çevre Çalışmaları dersinin öğretim programının temel öğeleri açısından analiz etmek ve çevre çalışması dersine Hayat Bilgisi dersiyle olan ortak yönlerini ortaya çıkarmaktır. Dolayısıyla Yunanistan Çevre Çalışmaları dersi ile Türkiye Hayat Bilgisi dersinin öğretim programının temel öğeleri açısından karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Bu amaçla, araştırmada incelenen alt problemler aşağıdaki gibidir:

1. Çevre Çalışmaları dersi öğretim programında dersin amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme nasıldır?
2. Çevre Çalışmaları dersi ile Hayat Bilgisi dersinin öğretim programı çerçevesinde ortak yönleri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre durum çalışması, nasıl ve niçin sorularını temel alarak araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir. Durum çalışmasının odak noktası ise bir olayı var olduğu gibi tanımlamaya çalışmaktır. Tek bir birimi ya da sınırlandırılmış bir sistemi inceleme, yoğun betimlemeler yapma ve bağlama bağlı olarak yorumlama yönünden durum çalışması diğer nitel araştırma yöntemlerinden ayrılmaktadır (Hancock ve Algozzine, 2006). Bu çalışmada da Yunanistan'daki Çevre Çalışmaları dersi ve Türkiye'deki Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarının incelenmesi durumu amaçlandığından, bu desene uygundur.

Veri Kaynakları

Bu araştırmanın veri kaynaklarını Yunanistan 2016 Çevre Çalışmaları (μελετη περιβαλλοντος – enviromental studies) ve 2018 Türkiye Hayat Bilgisi dersi öğretim programları oluşturmaktadır. Araştırmanın veri kaynaklarının seçilmesinde Çevre Çalışmaları dersinin ilkokulda öğrencilere yaşam bilgilerinin aktarıldığı başat bir ders olduğu dikkate alınarak “amaçlı örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Böylece Yunanistan'da Çevre Çalışmaları dersi ve Türkiye'de Hayat Bilgisi dersi programları amaca yönelik olarak belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri kaynakları doküman incelenmesi tekniğiyle toplanmıştır. İlgili dokümanlara Yunanistan Resmi Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı ve Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı resmî web sitesinden erişilmiştir. İlgili dokümanlara erişildikten sonra Çevre Çalışmaları dersi öğretim programının Yunanca ve İngilizce pdf belge formları karşılaştırmalı olarak incelenmiş, güncelliği ve doğruluğu kontrol edildikten sonra İngilizce hazırlanmış öğretim programı üzerinden analiz sürecine geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın veri kaynaklarına ulaşıldıktan sonra verilerin analiz süreci başlamıştır. Araştırmada veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre; betimsel analiz önceden belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak nitel verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve tanımlanan bulguların yorumlanması adımlarını içeren analiz yaklaşımıdır.

Bu araştırmada verilerin analizi, veri kaynaklarının öğretim programının temel öğeleri çerçevesinde derinlemesine incelenmiş ve okuyucuya özetlenerek sunulmuştur. İlk aşamada, Yunanistan 2016 Çevre Çalışmaları dersi öğretim programı öğretim programının temel öğeleri olan “amaç, kapsam, içerik, öğrenme-öğretim süreci, ölçme ve değerlendirme” açısından belirlenen temalarda analiz edilmiştir. Ardından Türkiye 2018 Hayat Bilgisi öğretim programı için aynı işlemler uygulanmıştır. Son aşamada ise, araştırma soruları temelinde Türkiye Hayat Bilgisi ve Yunanistan Çevre Çalışmaları dersi öğretim programlarının öğretim programlarının temel öğeleri açısından benzerlik ve farklılıkları karşılaştırmalı olarak ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Verilerin analizindeki ilk aşamanın sonunda elde edilen bulguların güvenilirliğinin hesaplanmasında Yunanistan'da bir belediye okulunda öğretmenlik yapmış bir sınıf öğretmeninin desteği alınmıştır. Güvenirlik hesaplanmasında Miles ve Huberman (1994) tarafından nitel araştırmalarda önerilen uyum yüzdesi güvenilirlik formülü (Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) kullanılmış ve kodlayıcılar arasındaki uyum oranı 1. araştırma sorusu için 0.94 ve ikinci araştırma sorusu için 0.90 ve ortalama 0.92 olarak tespit edilmiştir.

Bulgular

Çevre Çalışmaları Dersi Öğretim Programının “Amaç, İçerik, Öğrenme-Öğretme Süreci ve Ölçme-Değerlendirme Süreci”

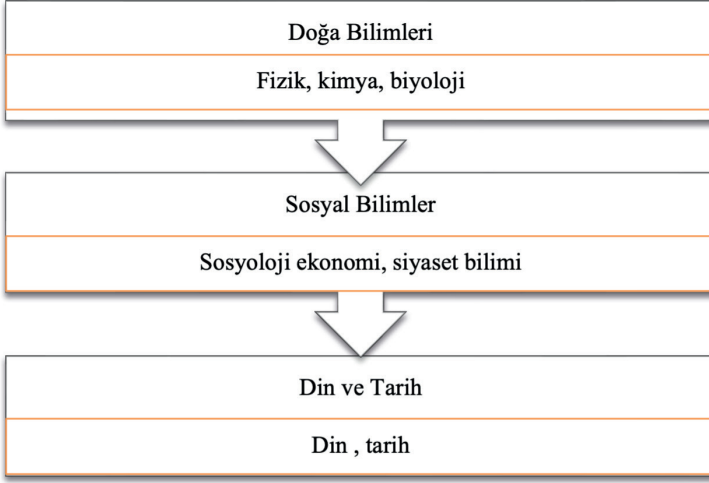
Araştırmadan elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucu Çevre Çalışmaları dersi öğretim programında “amaç, içerik, öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme süreçlerine ilişkin bulgular Tablo 1, Şekil 2-7’de sırasıyla gösterilmiştir.

Tablo1: Çevre Çalışmaları dersi amaçları

1	Doğal çevrenin tanınması
2	İnsan tarafından oluşturulan çevrenin işleyişinin tanınması
3	İnsan ve ilişkilerinin gözlemlenmesi, tanımlanması, yorumlanması
4	İnsan ve yaşadığı çevreye ilişkin bilgi edinme, değer, beceri ve tutum geliştirme
5	Sürdürülebilir kalkınma bilinci kazandırmak
6	Tanrı ile manevi ilişkileri geliştirmek, insan ve çevreye karşı duyarlılık ve dayanışma değerlerini kazandırmak
7	İletişim becerilerini geliştirmek
8	Bilgi Teknolojileri ve modern teknolojilerin kullanımı hususunda gelişimi desteklemek

Tablo 1’de görüldüğü üzere Çevre Çalışmaları dersinin amaçları öğretim programında genel şeklinde sunulmuştur. Dersin hedefi “doğal çevreyi tanıyan, insan tarafından oluşturulan çevrenin işleyişi hususunda bilgi sahibi, insan ilişkilerini gözlemleyen, betimleyen, çeşitli değer, tutum ve becerileri benimsemiş, sürdürülebilirlik bilinci kazanmış, Tanrı ile manevi ilişkisini geliştirmiş ve toplumda dayanışma-duyarlılık değerlerini öne çıkaran iletişim becerileri yüksek, çağın bilgi teknolojilerine hâkim bireylerin yetişmesi şeklinde ifade edilmiştir. Çevre Çalışmaları dersinin hedefleri doğrultusunda bu dersin ilkokulda “değer, tutum ve beceri” odaklı yaşam dersi hedefinde olduğu söylenebilir.

Şekil 2’de elde edilen analizler sonucu çevre çalışması öğretim programının kapsamının ilişkin bulgular sunulmuştur.

Şekil 2: Çevre Çalışmaları dersinin kapsamı

Şekil 2’de görüldüğü gibi çevre çalışması dersinin kapsamı birçok disiplinin birleşiminden oluşan öğrenciye kazandırmayı hedefleyen temel bilgilerin sunulduğu bir içeriğe sahiptir. Doğa Bilimleri (fizik, kimya, biyoloji); Sosyal Bilimler (Sosyoloji, ekonomi, siyaset bilimi); Din ve Tarih disiplininden oluşmaktadır.

Şekil 3: Çevre Çalışmaları dersinin ana eksenleri

Şekil 3’te görüldüğü üzere çevre çalışması dersinin ana eksenleri dersi oluşturan temel disiplinler doğrultusunda “insan yapımı çevre, doğal ortam, insan ve çevre etkileşimi” şeklindedir. “İnsan yapımı Çevre” ekseninde, öğrencilerin teknoloji ve içinde bulunan zaman içerisinde dünyayı nasıl etkilediği hakkında öğrencinin bilgilendirilmesi hedeflenir. “Doğal ortam” ekseninde öğrenciler dünyanın doğal gelişim süreci konusunda bilgilendirilir. “İnsan ve çevre etkileşimi” ekseninde ise güncel olaylar ve çevrede cereyan eden olaylar işlenir.

Şekil 4'te ise ana eksen temelinde Çevre Çalışmaları dersi ara eksenleri gösterilmiştir.

Şekil 4: Çevre Çalışmaları dersinin ara eksenleri

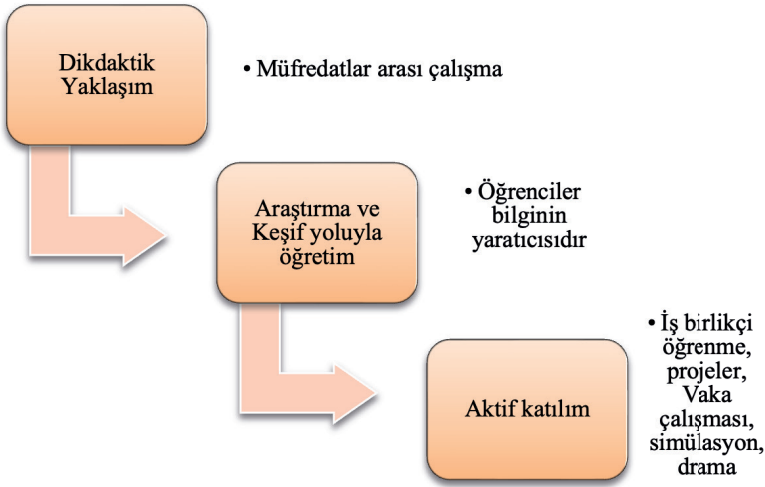
Şekil 4'te görüldüğü üzere Çevre Çalışmaları dersinin ara eksenleri “toplumdan olaylar, hayat ve sanat, mekân ve zaman, okul hayatından olaylar ve güncel olaylar” şeklinde sunulmuştur. Çevre Çalışmaları dersinin içeriğine ilişkin bulgular Şekil 5'te sınıf düzeylerine göre sunulmuştur.

1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf
<ul style="list-style-type: none">• Takım• İnsan ve Zaman• Benim Yerim• İnsani İhtiyaçlar• Nasıl iletişim kurarız?• Kültürümüz• Çevreyi araştırıyoruz	<ul style="list-style-type: none">• Okulum• Komşum• Alışma ve uyum• Zaman• İhtiyaçlarım ve Haklarım• Hayvanlar• Bitkiler• Anavatanın çeşitli yerleri• Su• Hava• Hayatı var... Hayatı yok• Enerji• Toplu Taşıma• Medeniyet• Spor ve Rekreasyon	<ul style="list-style-type: none">• Birlikte yaşıyoruz• Yerimiz• İletişim ve ulaşım araçları• Ülkemizin bitki ve hayvanları• Gıda ve enerji• Bilmemiz ve yaşamamız gerekenler• Kültürümüz• İletişim kurarız ve bilgileniriz	<ul style="list-style-type: none">• Yunanistan (yerimiz)• Yunanlıların ve diğer halkların kültürü• Doğa bizim evimiz• Ülkemizde meslekler ve ürünler• Vücudumuzu tanıyalım, bakımını yapalım• Doğal dünyayı inceliyoruz• İnsanlar iletişim kurar ve bilgilendirilir

Şekil 5: Çevre Çalışmaları dersinin sınıf düzeyine göre ünite dağılımları

Şekil 5'te görüldüğü gibi Çevre Çalışmaları dersi sınıf düzeyine 1.sınıf düzeyinde "Takım, insan ve zaman, benim yerim, insani ihtiyaçları nasıl iletişim kurarız? kültürümüz, çevreyi araştırıyoruz" üniteleri yer almıştır. 2.sınıf düzeyinde ünite dağılımları diğer sınıf düzeylerine göre fazla olup sırasıyla şu şekildedir: "Okulum, komşum, alışma ve uyum, zaman, ihtiyaçlarım ve haklarım, hayvanlar, bitkiler, anavatanın çeşitli yerleri, su, hava, Hayatı var...Hayatı yok, enerji, toplu taşıma, medeniyet, spor ve rekreasyon". 3.sınıf düzeyinde "Birlikte yaşıyoruz, yerimiz, iletişim ve ulaşım araçları, ülkemizin bitki ve hayvanları, gıda ve enerji, bilmemiz ve yaşamamız gerekenler, kültürümüz, iletişim kurarız ve bilgileniriz"; 4.sınıf düzeyinde "Yunanistan (yerimiz), Yunanlıların ve diğer halkların kültürü, doğa bizim evimiz, ülkemizdeki meslekler ve ürünler, vücudumuzu tanıyalım ve bakımını yapalım, doğal dünyayı inceliyoruz, inanlarla iletişim kurar ve bilgileniriz" şeklindedir. Ünitelerin sınıf düzeyinde sarmal biçimde ilerledikleri görülmektedir.

Çevresel çalışmaları dersi tematik ve metodolojik özerkliğe sahip bir derstir. Öğretim programında önerilen öğrenme-öğretme süreci Şekil 6'da gösterilmiştir.

Şekil 6: Çevre Çalışmaları dersinin öğrenme-öğretme süreci ve öğretim Yöntemleri

Şekil 6'da görüldüğü gibi Çevre Çalışmaları dersi öğrenme ve öğretme süreci çağdaş eğitim anlayışlarını benimseyen yöntem ve teknikleri içerdiği görülmektedir. Müfredatlar arası bir çalışma anlayışı içinde işlenen çevre çalışması dersi için önerilen yaklaşımdan biri didaktik yaklaşımla öğrenme öğretme süreciyken, öğrencileri bilginin yapılandırıcılarıdır öğretmense bu süreçte rehber olmalıdır şeklinde yapılandırıcılık yaklaşımının benimsendiği çağdaş öğretim yöntemlerinden araştırma ve keşfetme yoluyla öğretim yönteminin önerildiği görülmektedir. Ayrıca programda özellikle iş birlikli, vaka çalışması, drama ve simülasyon öğretim yöntemlerinin öğretmenlerin kullanması hususu dikkat çekilmiştir.

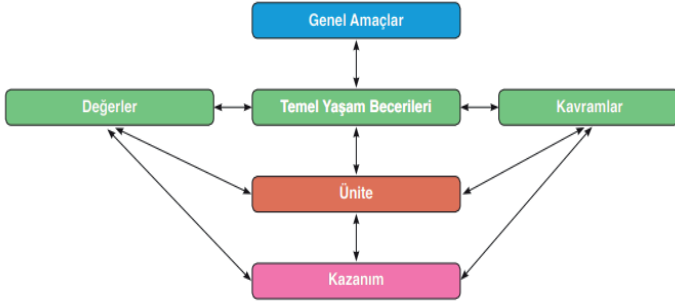
Şekil 7’de ise Çevre Çalışmaları dersinin değerlendirme sürecine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Şekil 7: Çevre Çalışmaları dersinin değerlendirme yöntemleri

Şekil 7’de görüldüğü gibi Çevre Çalışmaları dersi değerlendirme süreci rubrik ve ekran değerlendirme, sınıf içi performansı ve klasik değerlendirme sürecinden oluştuğu görülmektedir.

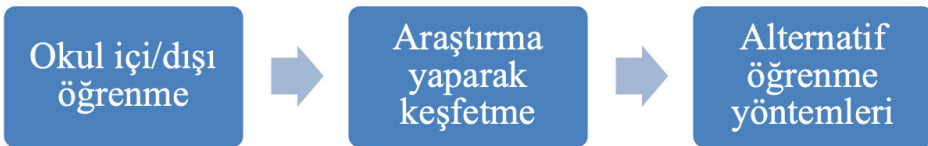
Şekil 8-9-10’da Türkiye Hayat Bilgisi dersi öğretim programının amaç, kapsam, öğrenme ve öğretim süreci ve ölçme değerlendirme süreçlerine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Şekil 8: Türkiye Hayat Bilgisi dersi öğretim programında Hayat Bilgisi dersinin kapsamı (Meb, 2018).

Öğretim programında asıl amacın “temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ülkesini seven bireyler yetiştirmektir” şeklinde ifade etmiştir. Şekil 8’de görüldüğü üzere programın kapsamı değer, temel yaşam becerileri ve kavram odaklıdır. Ünite temelli bir yapıya sahiptir. Her sınıf seviyesinde ünitelerin isimleri aynıdır.

Şekil 9. Türkiye Hayat Bilgisi dersi öğretim programında öğrenme- öğretmen Süreci (MEB, 2018).

Şekil 9’da görüldüğü üzere, Türkiye Hayat Bilgisi dersi öğretim programında öğretmen öğretme sürecinde okul içi ve okul dışı uygulamaların yer aldığı görülmektedir. Özellikle, sözlü tarih, müze gezileri, tarihi yerlere olabildiğinde okul dışı öğrenme ortamları olarak kullanılması belirtilmiştir.

Ayrıca öğrencilerin araştırma yaparak bilgiye ulaşmaları, keşfetmeleri teşvik edilmeli ve alternatif öğretim yöntemlerinin tercih edilebileceği belirtilmiştir (MEB, 2018).

Şekil 10. Türkiye Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında Ölçme ve Değerlendirme (MEB, 2018).

Şekil 10 'da görüldüğü gibi öğretim programında bireysel farklılıkların dikkat alan, sadece bilişsel öğrenmelerin değerlendirilmediği çok odaklı ölçme ve değerlendirme ile sınıf içi performans ve alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanılması önerilmiştir.

Çevre Çalışmaları Dersi ve Hayat Bilgisi Dersinin Öğretim Programı Kapsamında Ortak Yönleri

Çevre Çalışmaları dersi ile hayat -bilgisi dersinin öğretim programı bazında ortak yönleri Çevre Çalışmaları dersinin Hayat Bilgisi dersiyle öğretim programı bazında ortak yönlerine ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Çevre Çalışmaları ve Hayat Bilgisi derslerinin ortak yönleri

	Çevre Çalışmaları	Hayat Bilgisi
Amaç	Değer, tutum ve beceri odaklı disiplinlerarası	Değer, tutum ve beceri odaklı disiplinlerarası
Kapsam	İnsan yapımı çevre, doğal çevre ve insan ve çevre etkileşimi	Birey, toplum ve doğa ekseninde
Yapı	Beceri, yetkinlik ve değer	Temel yaşam becerileri, değerler, kavramlar
Ünite/Temalar	Birlikte yaşıyoruz (Okulum, Evim) Yerimiz Ulaşım ve İletişim Araçları Bitki ve Hayvanlar Gıda ve Enerji Yaşamda Bilmemiz Gerekenler Kültürümüz İletişim kurar ve Bilgileniriz	Okulumuzda Hayat Evimizde Hayat Sağlıklı Hayat Güvenli Hayat Ülkemizde Hayat Doğada Hayat
Öğrenme-öğretme süreci	Araştırma ve keşfetme yöntemi, okul içi ve dışı uygulamalar, didaktik yaklaşım	Okul içi ve okul dışı uygulamalar, öğrenci merkezli
Değerlendirme	Alternatif ve klasik değerlendirme	Alternatif değerlendirme

Tablo 2’de görüldüğü gibi Çevre Çalışmaları ve Hayat Bilgisi dersinin amaçlarının benzer oldukları görülmektedir. Her iki dersinde amaçları disiplinlerarası bir anlayışla öğrencilerin yaşama dair değer, tutum ve becerilerinin geliştirilmesidir. Her iki dersin kapsamı da kısmen benzer olduğu söylenebilir. Hayat Bilgisi dersi “birey, toplum, doğa” eksenindedir (MEB, 2018). Çevre Çalışmaları dersinde “insan yapımı çevre, doğal çevre, insan ve çevre etkileşimi eksenindedir. Ünitelerin adlarının birebir aynı olmadığı görülmele birlikte yakın olduğu görülmektedir. Çevre Çalışmaları dersinin kapsamının Hayat Bilgisi dersinin kapsamına ek olarak çevre ve doğa bilimleri eksenine ağırlık verildiği görülmektedir. Dersin yapısının bileşenlerinin de benzer olduğu, öğrenme ve öğretme sürecinin çevre çalışması için didaktik yaklaşımla birlikte öğrenci merkezli yöntemin tercih edildiği, Hayat Bilgisi dersinde ise didaktik yaklaşımdan uzak öğrenci merkezi bir sürecin betimlendiği gözükmektedir. Son olarak, her iki dersin de öğrenme- öğretme sürecindeki kısmi farklılıkların ölçme ve değerlendirme sürecine yansıdığı görülmüştür. Çevre Çalışmaları dersinde alternatif değerlendirme araçları kullanılırken Hayat Bilgisi dersinde alternatif değerlendirmenin tercih edildiği görülmektedir.

Tartışma Ve Sonuç

Bu araştırmada Yunanistan Çevre Çalışmaları dersi öğretim programı ile Hayat Bilgisi dersi karşılaştırılmış ve her iki dersin ortak yönleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın ilk yanıtladığı soru Çevre Çalışmaları dersinin amaç, kapsam, içerik öğrenme ve öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme sürecinin nasıl olduğuna yönelik bulgular, Çevre Çalışmaları dersinin tematik, disiplinlerarası öğretimi esas alan ilkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde çocuğun insanın oluşturduğu dünyayı, doğal hayatı ve toplumu tanıdığı temel bir ders olduğuna işaret etmektedir. Çevre Çalışmaları dersinin kapsamının beslediği Doğa bilimleri (fizik, kimya, biyoloji), sosyal bilimler (sosyoloji, ekonomi, siyaset, din ve tarih disiplinleri şekillendiği varsayılmış, yaşama dair olan ve yaşamda bilinmesi gereken her şeyin bu dersin konusu olabileceği varsayılmıştır. Nitekim, çevre çalışması dersinin sınıf düzeyine göre üniteleri incelendiğinde yaşamda bilinmesi gerekenlere ilişkin ünitenin mevcut olduğu görülmüştür. Öğrenme-öğretme süresince didaktik ve öğrenci merkezli öğrenmeyi bir arada sürdüren bir eğitim faaliyeti içerdiği görülmüştür. Olasıdır ki didaktik yaklaşım, din, tarih veya doğa bilimlerinde genel kabul görmüş bilgilerin öğrencilere aktarıldığı süreç için, doğa bilimlerinin fizik, kimya, biyoloji, sosyal bilimler disiplinlerinde araştırma ve keşfetme yöntemini kullanarak öğrencinin bilgiyi oluşturan bir misyona sahip olması gerektiğini “öğrenci merkezli” eğitim faaliyetleri için belirtmiştir. Araştırmanın Çevre Çalışmalarına ilişkin bulgular Çevre Çalışmaları dersi ve işlenişine ilişkin didaktik, öğrenci merkezli ve dijital materyallerle desteklenmiş bir süreci kapsadığını belirten alan yazın çalışmalarıyla (Nτουρούκα, 2018; Χιότογλου, 2021; Ιωακειμίδου vd., 2022) uyumludur.

Araştırmanın ikinci yanıt aradığı soru, çevre çalışması dersinin Hayat Bilgisi dersiyle ortak yönlerinin neler olduğuna ilişkin bulgular, her iki dersinde amaçlarının benzer olduğu görülmüştür. Amaç kısmında değer, tutum ve beceri odaklı disiplinlerarası özelliklerinin ortak olduğu görülmüştür. Disiplinlerarası olmaları ortak bir özellik olmasıyla birlikte, Çevre Çalışmaları dersinin kapsamının Hayat Bilgisi dersine göre daha fazla disiplinle entegre edilmesi okutulduğu sınıf düzeylerindeki farklılıkla ilgili olabilir. Çünkü Çevre Çalışmaları ilkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde iken Hayat Bilgisi 1, 2, 3. sınıf düzeyinde okutulmaktadır. Öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme sürecinin benzer olduğu görülmüştür. Her iki ülkenin öğretim programında yer alan ünite ve kazanım sayılarına ilişkin bulgular birbirlerine yakın kazanım sayıları içerdiğini gösterdiğini gibi, ünitelerin adlarının değişik olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, ünitelerin içeriklerindeki konuların her iki ülkenin öğretim programında benzer olduğu söylenebilir. Söz gelimi, Yunanistan “birlikte yaşıyoruz” adlı ünitenin alt başlıklarında “benim okulum, benim evim” adlı konuların yer aldığı görülmüştür. Türkiye “Hayat Bilgisi” öğretim programında bu konular ayrı ünite şeklinde “okulumuzda hayat”, evimizde hayat” şeklinde sunulmuştur. Böylelikle Yunanistan Çevre Çalışmaları dersi öğretim programındaki “birlikte yaşıyoruz” ünitesinde Türkiye Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan “okulumuzda hayat ve evimizde hayat” ünitelerini kapsadığı ifade edilebilir. Araştırmanın bu bulgularının Hayat Bilgisi dersinin Dünya’da karşılaştırmalı olarak incelendiği ve birebir ünite adlarının benzemediği fakat içeriklerinin kısmen benzer olduğuna erişilen çalışmalarla (Baysal vd., 2018; Kab ve Açıkalın, 2016) uyumludur.

Bu araştırmanın sınırlılığını Yunanistan Çevre Çalışmaları ve Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarının belirlenen temalara göre analiz edilmesiyle elde edilen nitel bulgular oluşturmaktadır. Bulguların geneli esas alındığında Çevre Çalışmaları ve Hayat Bilgisi dersinin dersi amaç, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme süreci bakımından çoğunlukla benzer olduğunu göstermektedir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar ÷lkemize özgü bir ders olarak anılan Hayat Bilgisinin de dünyada kısmen benzer içeriğe sahip dersler repertuarını genişlettiği söylenebilir.

İleriki çalışmalarda Çevre Çalışmaları dersi ile Hayat Bilgisi dersinin ortak yönlerini irdeleyebilecek; ders kitaplarındaki etkinliklerin incelenmesine yönelik nitel araştırmalar, temel becerileri ve yetkinliklerin nasıl ele alındığını inceleyen çalışmalar, Hayat Bilgisi ve Çevre Çalışmaları dersinde “coğrafya, tarih, doğa” disiplinlerinin ele alınışını karşılaştırmalı olarak inceleyen çalışmalar ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelendiği çalışmalara yer verilebilir.

Kaynaklar:

BAYSAL, Zeliha Nurdan, Dilber-ÖZER, Zeynep, (2021), *Perceptions and Expectations Of Primary School Third Grade Pupils On General Studies (Sachunterricht) Course: A case of Germany*. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 26: 340-360.

BAYSAL, Zeliha Nurdan., TEZCAN, Özlem, ARAÇ, Kâmil Ersin, (2018), *Türkiye ve almanya-hamburg Hayat Bilgisi dersinin karşılaştırılması: Genel bir bakış*. Journal of Theoretical Educational Science, 11/1, 117-134.

CHAUHAN, B. S, (2008), *Enviromental Studies*. Firewall Media.

GÖK, Bilge, (2022), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarının ölçme-değerlendirme öğesinin karşılaştırmalı olarak analizi: Singapur, Hong-Kong, Kanada ve Türkiye örneği*. e-Kafkas Journal of Educational Research, 9/1, 148-170.

GÜLLÜHAN- ÜTKÜR, Nur, BEKİROĞLU, Derya, (2021), *Almanya'da (Baden-Württemberg) ilkokulda okutulan Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki etkinliklerin incelenmesi*. Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 7 /2, 68-94. <https://doi.org/10.29065/usakead.930955>

GÜLLÜHAN- ÜTKÜR, Nur, BEKİROĞLU, Derya, (2022), *Hayat Bilgisi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ve Türkiye Cumhuriyeti Örneği*. Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi, 6 /1, 95-109. <https://doi.org/10.48066/kusob.1093187>

GÜLLÜHAN- ÜTKÜR, Nur, GUSEINOVA, Elvira (2021). *Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Ders Kitapları: Türkiye ve Rusya'sı*. Eğitimde Nitel Araştırma Dergisi, 28: 79-99.

HONCOCK, Dawson, ALGOZZINE, Bob, (2006). *Doing Case Sudy Research: A Practical Guide for Beginners Researchers*. New York: Teachers College.

KAB, İrem, AÇIKALIN, Mehmet, (2016), *Sosyal bilgiler eğitiminde gerçek yaşam etkinlikleri: Almanya, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya'dan örnekler*. Milli Eğitim Dergisi, 45 /211, 45-61.

MAITI, S. K, (2003). *Handbook of Methods in Environmental Studies*, Vol. 2, 110-121, Jaipur: ABD publishers.

MİLES, Mathew, HUBERMAN, A. Michael. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, Sage.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB), (2018), *Hayat Bilgisi Öğretim Programı*, Ankara, Milli Eğitim Yayınları.

PAMUK, İrem, PAMUK, Akif, (2016), *Almanya'da sachunterricht ve Türkiye'de Hayat Bilgisi ders kitaplarında okulda demokrasi uygulamalarına örnek olarak sınıf başkanı seçimi*. Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi, 5/2, 67-83.

SADIGOV, İlkin, (2010), *Azerbaycan'da ilköğretimde Hayat Bilgisi ve tabiatşünaslig derslerinde coğrafya konularının önemi*. Marmara Coğrafya Dergisi, 22: 82-92.

SOULE, MICHAEAL, (1998), *What is environmental studies?*, BioScience, 48/5, 397-405.

SÖNMEZ, Veysel (2010). *Hayat Bilgisi Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu: Yeni Programa Göre Düzenlenmiş Ders Planı Örnekleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.

TAY, Bayram, BAŞ, Murat, (2016), *2009 ve 2015 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarının karşılaştırılması*. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, 10/2, 342-374.

TURAL, Ayşegül, ŞAHAN, Gülsün, IŞIK, Ayşe Derya, ÖZDEMİR, S, UYSAL, Hüseyin, YILMAZ, Onur, (2017), *Türkiye ve Almanya'daki Hayat Bilgisi ders kitaplarının resim-metin ilişkileri ve kullanımları bakımından karşılaştırılması*. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6/2, 770-782.

Ιωακειμίδου, Β., Γούπος, Θ., Ιμβριώτη, Δ., Ριζάκη, Α., Καλογιαννάκης, Μ, (2022), Σχεδιασμός και ανάπτυξη εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο την υποστήριξη του Προγράμματος Σπουδών της Μελέτης Περιβάλλοντος. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 11/6Α), 99-112.

Ντουρούκα, Β. Π. (2018). Δημιουργία Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων για το μάθημα της Μελέτης του Περιβάλλοντος και αξιολόγηση από εκπαιδευτικούς: μια εμπειρική μελέτη, Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων; Υ.ΠΑΙ.Θ, (2016), Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμματισμού σπουδών μελέτης περιβάλλοντος. 12deppsaps_mel_per.pdf (ebooks.edu.gr)

YILDIRIM, Ahmet ve ŞİMŞEK, Hasan, (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*.(8. Baskı). Seçkin, Ankara.

Χιότογλου, Σ. Π., (2021), Το εμπλουτισμένο σχολικό βιβλίο για τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Γ'τάξης του δημοτικού σχολείου: Ανάλυση περιεχομένου και κριτική αποτίμηση των μαθησιακών του αντικειμένων, Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Extended Abstract

Environmental studies can be defined as the systematic activities that people take on the environment. The term “systematic” used here is often explained as scientific studies (Chuan, 2008).

The aim of environmental studies is to raise awareness and habits about the protection of all kinds of resources that living things need or may feel in life, and to maintain social welfare. Environmental studies are taught as a combined discipline or as a separate course in the curriculum of many countries in order to gain these awareness and habits. One of the countries where a separate and basic course is taught in Greece.

Environmental studies course is the main course adopted by the thematic understanding taught at primary school 1, 2, 3, and 4th grades in Greece, where basic information about himself and the surrounding world is transferred to the child. Environmental studies, which is a basic course in primary school, is taught for 4 hours a week at primary school 1st and 2nd grade levels, and 2 hours at 3rd and 4th-grade levels (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, 2016).

Therefore, the general purpose of this research is to analyze the Greek environmental studies course in terms of the basic elements of the curriculum and to reveal the common aspects of the environmental studies course with the life studies course. For this purpose, in the first question of the research, the environmental studies course was analyzed on the basis of the curriculum, and in the second question, its common aspects with the life studies course were tried to be revealed. The questions that the research seeks to answer are as follows;

1. What is the purpose, content, learning-teaching process and measurement-evaluation of the course in the Environmental Studies curriculum?
2. What are the common aspects of the Environmental Studies course and the Life Studies course on the basis of the curriculum?

The research was conducted with a case study, one of the qualitative research designs. The data sources of this research are Greece 2016 μελετη περιβαλλοντος – environmental studies (Environmental studies) and 2018 Turkey Life Studies course curriculum. In the selection of the data sources of the research, the “purposive sampling” method was used, considering that the Environmental Studies course is a leading course in which life information is transferred to primary school students. Thus, the Environmental Studies course in Greece and the Life Studies course in Turkey were determined as data sources.

Data were collected by document analysis method. Document analysis is used in qualitative research, where it requires the analysis and interpretation of data in order to make meaning, create an understanding about the relevant subject, and develop empirical knowledge, as well as other methods (Corbin & Strauss, 2008). The relevant documents, which are the data sources of the research, were accessed from the official website of the Ministry of Official Education and Religious Affairs of Greece and the Ministry of National Education of Turkey. After accessing the relevant documents, the Greek and English pdf document forms of the Environmental Studies course

curriculum were comparatively examined, and after checking the actuality, the analysis process was started.

The analysis of the data of the research was carried out in two stages. In the first stage, the environmental studies course curriculum was subjected to descriptive analysis in terms of the basic elements of the curriculum (purpose, scope-content, learning-teaching and measurement and evaluation). In the second stage, content analysis was used to analyze the data obtained in determining the common aspects with the life studies course. In determining the common aspects, categories were used in the basic elements of the program.

In the calculation of reliability, the percentage of agreement reliability formula (Reliability = Consensus / (Agreement + Disagreement)) recommended by Miles and Huberman (1994) to increase credibility in qualitative research was used and the agreement rate among the coders was determined as 92%.

The goal of the course is to “recognize the natural environment, have knowledge of the functioning of the human-created environment, observe and describe human relations, adopt various values, attitudes and skills, gain awareness of sustainability, develop a spiritual relationship with God, and have high communication skills that highlight the values of solidarity-sensitivity in society. It has been expressed as the training of individuals who have mastered the information technologies of the age. In line with the objectives of the environmental studies course, it is obvious that this course is aimed at a life lesson focused on “values, attitudes and skills” in primary school.

The main axes of the environmental studies course are “man-made environment, natural environment, human and environmental interaction” in line with the basic disciplines that make up the course. On the axis of “man-made environment”, aim to make students aware of innovations in technology and how it has made the world more livable in the course of time. The intermediate axes of the environmental study course are presented as “events from society, life and art, space and time, events from school life and current events”.

It is seen that the process of learning and teaching environmental studies course includes methods and techniques that adopt traditional education understanding and contemporary education understandings.

The aims of both courses are to develop students’ values, attitudes and skills with an interdisciplinary approach. It can be said that the scope of both courses is partially similar. The life studies course is on the axis of “individual, society, nature” (MEB, 2018). In the environmental studies course, “man-made environment is on the axis of natural environment, human-environment interaction. Although it is seen that the names of the units are not exactly the same, it is seen that the number of achievements is close to each other. It is seen that the scope of the environmental studies course is focused on the axis of environmental and natural sciences in addition to the scope of the life studies course. It is seen that the components of the structure of the course are similar, the didactic approach and the student-centered method are preferred for the environmental study of the learning and teaching process, and a student-centered

process that is far from the didactic approach in the life studies course is depicted. Finally, it was observed that partial differences in the learning-teaching process of both courses were reflected in the assessment and evaluation process. While classical and alternative assessment tools are used in the environmental studies course, it is seen that multi-focused assessment is preferred in the life studies course.

The findings on environmental studies of the research are in line with the literature studies (Ντουρούκα, 2018; Χιότογλου, 2021; Ιωακειμίδου et al., 2022) stating that the environmental studies course and its teaching cover a didactic, student-centered and digital materials-supported process.

While his studies are at the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of primary school, life studies is taught at the 1st, 2nd, and 3rd grades. It has been observed that the learning-teaching process and the measurement and evaluation process are similar. Findings related to the number of units and achievements in the curriculum of both countries showed that they included the number of achievements close to each other, and that the names of the units were different. However, it can be said that the subjects in the contents of the units are similar in the curriculum of both countries. For example, it was seen that the sub-headings of the unit titled “We live together” in Greece included the subjects “my school, my home”. In the Turkish “life studies” curriculum, these subjects are presented as a separate unit as “life in our school”, “life in our home”. Thus, it can be stated that the unit of “living together” in the Greek environmental studies curriculum includes the “life in our school and life at home” unit in the Turkish life studies curriculum. These findings of the research are compatible with studies (Baysal et al., 2018; Kab & Açıkalin, 2016) in which the life studies course was examined comparatively in the world and that the unit names are not similar, but the contents are partially similar.

In future studies, they will be able to examine the common aspects of the environmental studies course and the life studies course;

- Qualitative research on the examination of the activities in the textbooks,
- Studies examining basic skills and how competencies are handled,
- Studies examining comparatively the handling of the disciplines of “geography, history, nature” and studies examining the views of classroom teachers can be included in the Life Studies and Environmental Studies course.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hiçbir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale edebiyat sahasına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile arasında mali çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Ethics Committee Permission

Ethics committee permission is not required for this study. No research has been conducted on any living creature (human and animal). The article belongs to the field of literature.

Deconfliction Statement

The author of the article declares that there is no conflict of financial interest between him and any institution, organization, person related to this study.

Support and Thanks

Support was not received from any institution or organization in the study.